

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ**

Коментар

Автор

Дата

KSOB контекста на цялостното съдържание на законопроекта и имайки предвид коментарите, следва да се има предвид многократно изразената позиция на КС, че проявление на принципа на правовата държава (чл. 4 от Конституцията) е създаване на ясна и непротиворечива правна рамка. В подкрепа на това становище е и изложената от КС теза в Решение № 10/2009 г. по к. д. № 12/2009 г., която гласи: „Принципът на правовата държава изисква от законодателя да бъде последователен и предвидим, да не допуска създаването на взаимноизключваща се правна уредба (Решение № 5/2000 г. по к.д. № 4/2000 г.; Решение № 9 /1994 г. по к.д. № 11/1994 г.). Приеманите от него закони е необходимо да гарантират правната сигурност, в т.ч. като се зачитат придобитите от гражданите и юридическите лица съгласно закона права и да не ги променя в полза на държавата и във вреда на гражданите и юридическите лица (Решение № 7/2001 г. по к.д. № 1/2001 г.). При съставянето на законите в правовата държава законодателят трябва да търси решения, които да задоволяват справедливия интерес (вж. Преамбюла на Конституцията и Решение № 1/2005 г. по к.д. № 8/2004 г.) в рамките на модела, който Конституцията задава, а не инцидентно или под влияние на случайни фактори да въвежда рестрикции и да установява привилегии, нито да предоставя права, които не могат да бъдат упражнявани.“. В своята практика КС нееднократно е имал възможност да потвърди, че основен белег на правовата държава е съответствието на действащото законодателство с разпоредбите, принципите и основните начала на Конституцията, но така също и липсата на противоречия между отделните закони, като в Решението си по к.д. № 16/2011 г. е заявил, че принципът на правовата държава „изисква от законодателя да не допуска създаването на взаимноизключваща се правна уредба (Решение № 10/2009 г. по к.д. № 12/2009 г.). В практиката си Конституционният съд е поддържал, че само по себе си противоречието между разпоредбите на един закон нарушава принципа на правовата държава (Решение № 9/1994 г. по к.д. № 11/1994 г.; Решение № 5/2000 г. по к.д. № 4/2000 г.; Решение № 11/2010 г. по к.д. № 13/2010 г.).“ В същото Решение: "..... Несъвършенството на закона и противоречието между неговите норми нарушават принципа на чл. 4, ал. 1 от Конституцията. Този конституционен принцип би могъл да се спази само	Angelina Petrova	24.04.2015
---	-------------------------	-------------------

Относно Сребърния фонд Като цяло, от Законопроекта и мотивите към него не става ясно какво общо имат средствата на осигурените в УПФ лица с гарантирането на устойчивостта на държавната пенсионна система? Още повече, че средствата в Сребърния фонд (от постъпления от концесии, приватизация, евентуален бюджетен излишък и др. източници, изрично определени със закон или акт на МС, чл. 11 от ЗДФГУДПС) са част от централния бюджет на държавата и перо от фискалния резерв. От друга страна са пренебрегнати редица решения на Конституционния съд (КС), в които той нееднократно е имал възможност да се произнесе, че при наличие на фондова организация на българската осигурителна система е недопустимо средства, предназначени за нейните фондове, да се отклоняват за покриване на други публични задължения. В Решение № 2/2014 г. по к.д. № 3/2013 г. по казуса за единната сметка е посочено, че „В мотивите на няколко свои решения Конституционният съд прави разграничение между бюджетни средства и средства с целево предназначение. Това не е случайно и има основание, доколкото е различен правният режим на двата вида средства. Става въпрос за различия както от гледна точка на набирането, така също и при разходването на тези средства (Решение № 14/2000 г. по к.д. № 12/2000 г. и Решение № 8/2012 г. по к.д. № 16/2011 г.).“ Не е даден отговор на основния въпрос, който възниква за осигурените лица, а именно как ще се гарантира индивидуалното натрупване на средствата им и отделянето им от останалите средства на Сребърния фонд, как ще се управляват тези средства и как ще се гарантира изплащането им при нужда? След попадане в общата маса на средствата на Сребърния фонд, всъщност тези средства вече са под властта на Министъра на финансите, който независимо от наличието на Управителен съвет е органът, който управлява натрупаните средства. Това отново поставя на дневен ред дискусията за начина на управление на Сребърния фонд и в какви видове активи могат да се инвестират натрупаните средства. По данни на МФ към 31.12.2014 г. общият паричен ресурс е в размер на 2 445 430 милиона лева, като се залага на пасивно поведение – почти изцяло този ресурс е оформен в седмичен депозит при БНБ, т.е. по натрупаните средства има почти нулева доходност.	Angelina Petrova	24.04.2015
--	-------------------------	-------------------

Относно чл.168Изненадаващо е предложението на този текст, пенсията от ППФ да се изчислява за срок, до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 3, на която се пенсионираат лицата, които имат недостатъчен осигурителен стаж, при условие, че такова предложение изобщо не е било правено и обсъждано на проведените, до момента, многобройни дискусии и форуми с представители на държавата, бизнеса и работещите. Това решение, освен възрастта за пенсиониране от ППФ, автоматично увеличава и възрастта за придобиване право на пенсия от ДОО на категорияните работници с още 2 години, наред с предложеното в чл. 69б от законопроекта увеличение на тяхната възраст, което е средно между 5 и 10 години, в зависимост от категорията и възрастта. Тази теза се потвърждава и от текста на създадена ал. 3 на чл. 168, която изрично казва, че пенсията по чл. 168, ал. 1 се изплаща до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 3 и не може да се получава заедно с пенсия за трудова дейност по Част първа. Т.е., ако лицето междувременно изпълни условията за пенсиониране по чл. 68, ал. 1 от КСО (ясно е, че тези условия ще са изпълнени за повечето лица, още към момента на пенсиониране от ППФ), то няма да може да се пенсионира от фонд „Пенсии“ на ДОО, защото законът го задължава да чака още две години, докато навърши на възрастта по чл. 68, ал .3. Наред с това, в дългосрочен план, този подход ще доведе и до намаляване размера на пенсията от ППФ, която ще се отпуска за по-дълъг срок. Това е поредното законодателно решение, чиято явна цел е единствено да противопостави осигуряването във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и пенсионирането от ДОО, без да цели или да постига, каквито и да било ползи за осигурените лица. Крайният резултат от предложената промяна, взета заедно с останалите промени в частта за осигуряването и пенсионирането от ППФ, е пълно negliжиране на осигуряването в капиталов стълб, създаване на максимално неблагоприятни условия по отношение на този фонд и обратното създаване на множество условия, които принуждават лицата да изберат осигуряването и пенсионирането от ДОО. Глобалният резултат, в средносрочен времеви хоризонт, обаче може и ще бъде само един – постепенното унищожаване на капиталовото осигуряване и размиване на отговорността за невнесените, до момента, осигурителни вноски и разраствщата се сива

Angelina
Petrova

24.04.2015

Относно чл. 127Имайки предвид текста на чл. 127, ал. 3 от КСО, индивидуалният коефициент, който се изчислява за определяне на пенсията за осигурителен стаж и възраст от ДОО, на всички лица, осигурени в УПФ, включително и на тези по чл. 69 и 69а от КСО, и работещите при условията на първа и втора категория труд, се намалява на база на съотношението между 5 на сто и 17,8 на сто, въпреки че за родените, преди 1 януари 1960 г., лица по чл. 69 от КСО, размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ е 40,8 на сто, а за лицата по чл. 69а и за работещите при условията на първа и втора категория труд този размер е 20,8 на сто. По този начин индивидуалният коефициент на тези лица, съответно тяхната пенсия от ДОО, се намалява значително повече и без да се спазва принципът на ДОО, заложен в чл. 3, т. 3 от КСО – равнопоставеност на осигурените лица, както и фундаменталният принцип на осигуряването, независимо от неговия характер, според който при определяне размера на осигурителните плащания се отчита приносът на осигуряващия се в осигурителната система (размер на вноската, осигурителен доход и т.н.).Другата част от проблема, който засяга осигурените в УПФ, произтича от това, че при определяне на съотношението между размерите на осигурителните вноски за УПФ и за фонд „Пенсии“, въз основа на което се намалява индивидуалният коефициент, съответно пенсията от ДОО, не се взема предвид вноската от 12 на сто, която държавата внася във фонд „Пенсии“ за всички осигурени лица. По този начин отново са нарушени основните принципи на осигуряването и съответствието между приноса в осигурителната система и плащанията, извършвани от нея, като намалението на размера на пенсията от ДОО на лицата, които се осигуряват в УПФ, е значително по-голямо, поради това че по-малкият им осигурителен принос във фонд „Пенсии“ не се отчита на база действителният размер на вноската в този фонд. Подобен подход е абсолютно необоснован, при условие, че в ал. 1, изречение второ на чл. 5, от КСО, наименуван „Осигурители“, изрично е посочено, че държавата участва в осигуряването чрез трансфер във фонд „Пенсии“ в размер „12 на сто върху сбора от осигурителните доходи на всички осигурени лица за календарната година“, т.е. размерът на сумите, които държавата, в качеството си на осигурител, внася във фонд „Пенсии“, е определен по начина, по който са определени размерите на всички останали

Angelina
Petrova

24.04.2015

Становище на МВФВ Доклад на Международния валутен фонд (МВФ) от 13.03.2015 г. е посочено, че „Въвеждането на „избиране на вариант“ при участието във втория стълб на пенсионната система представлява фундаментална промяна в модела на пенсионната система на България“, вкл. относно евентуалната възможност за многократна промяна на избор на осигуряването е коментирано, че „Следва да бъде осигурено достатъчно време за изчерпателен анализ на въздействието и за консултации със засегнатите страни, за да се смекчат потенциалните рискове както за обществената, така и за частната система, особено предвид необичайния характер на някои обсъждани варианти (напр. гъвкавост за многобройни прехвърляния между обществената и частната система с течение на времето).“	Angelina Petrova	24.04.2015
--	-------------------------	-------------------

КСОПредложенията в законопроекта относно осигуряването в УПФ не се различават принципно от приетите, в края на миналата година, изменения в КСО, поради което основният проблем, който те предизвикаха е относим и към новите предложения, а именно, че те също създават взаимоизключваща се правна уредба и противоречия между текстовете на КСО, като задълбочават проблема с предложенията за промяна в осигуряването в ППФ. Следва да се има предвид, че това несъответствие не е само терминологично, защото направената промяна в КСО е съществена и принципна, и тя променя същността на осигуряването за допълнителна пожизнена пенсия в България, което, в резултат на приетите изменения, вече не е задължение, а доброволен избор на лицата. Изтъкнатият в мотивите към законопроекта аргумент, че вноската остава задължителна и изборът е само по отношение на това към кои фондове да се насочва тя, поради което не се променя тристълбовия пенсионен модел, е, меко казано, повърхностен. Безспорен факт е, че в резултат на решението си да не правят вноски в УПФ и/или ППФ, лицата остават осигурени само в ДДО, т.е. в първия стълб, и вече не се осигуряват допълнително във втория. От гледна точка на Конституцията и действащия до декември 2014 г. пенсионен модел (допълващи се, а не конкуриращи се стълбове на ДОО и ДЗПО) този "избор", вкл. многократен такъв, между солидарния и капиталовия стълб променя характера на средствата – от лични и частни, те стават солидарни и държавни. Все още не е изчистен въпроса за съответствието на последните промени в КСО с Конституцията и поради това новите предложения не могат да се разглеждат като алтернативна уредба.	Angelina Petrova	24.04.2015
--	-------------------------	-------------------

ППФ. Относно осигурените в професионален пенсионен фонд (ППФ) лица, те имат само еднократно право да променят осигуряването си от ППФ във фонд „Пенсии“, без да са посочени никакви условия и срокове за упражняването на това право (чл. 4в, ал. 1). Не е ясен мотивът за различен законодателен подход при осигуряването в ППФ и УПФ, имайки предвид, че то се осъществява на еднакъв принцип, като липса и обяснение за това в мотивите към законопроекта. Този кръг лица явно са поставени в неравноправно положение, спрямо осигурените в УПФ, с което са нарушени техни основни конституционни права.	Angelina Petrova	24.04.2015
Относно чл. 46В чл. 46, ал. 1 от законопроекта е предвидено осигурените в УПФ лица да могат да променят осигуряването си от УПФ (като вид фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване) във фонд „Пенсии“, респективно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, което право имат до 5 години преди пенсиониране и ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст. В чл. 46, ал. 2 е насложено и допълнително условие, а именно лицата да упражнят правото си на избор след изтичане на 1 година от избора им по чл. 124а от КСО, т.е. от избора да възобновят осигуряването си в УПФ. Правото на възобновяване се упражнява от лицата не по-късно от 5 години преди пенсиониране и ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст (чл. 124а, ал. 1). Същевременно, в чл. 124а, ал. 2 се посочва, че правото по този текст се упражнява след 1 година от избора по чл. 46, ал. 1, т.е. явно ако веднъж е променен начинът на осигуряване, то след 1 година може да се извърши повторна промяна и поне 1 година средствата ще престояват в Сребърния фонд. Принципно, взаимното препращане между чл. 46 и чл. 124а създава объркване и крие риск осигурените лица да не са наясно с правата си – как и в какви срокове могат да ги упражнят, поради което следва да се извърши редакция, за да е безусловно ясна законодателната идея.	Angelina Petrova	24.04.2015

Сребърен фондОсновната идея – средствата на осигурените лица в УПФ да се прехвърлят в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (т. нар. „Сребърен фонд“) нарушава конституционните основи в страната и противоречи на Конституцията и на философията за осъществяване и функциониране на бюджетната рамка и осигурителната система. Сребърният фонд е с целево предназначение, а именно за постигане и гарантиране на устойчивост на държавната пенсионна система чрез акумулиране, инвестиране и трансфериране на допълнителни средства към бюджета на държавното обществено осигуряване (ДОО) за фонд „Пенсии“ - чл. 1, ал. 2 от Закона за Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (ЗДФГДПС). Средствата му се използват единствено за инвестиране с цел извличане на доходност и трансфериране на средства за бюджета на ДОО за покриване на разходи за пенсии на фонд „Пенсии“ – чл. 22, ал. 1 от ЗДФГДПС.	Angelina Petrova	24.04.2015
Относно чл. 4б, чл. 4в, чл. 124а, чл. 125 и чл. 129, нови ал. 12, 13, 14 и 15 на КСО1. Основ	Angelina Petrova	24.04.2015
Относно чл. 2, ал. 2, т. 3 -5, чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2, ал. 11, чл. 9, ал. 5, чл. 18, ал. 1, т. 2, чл. Считаме за абсолютно необосновано създаването на нов фонд към държавното обществено осигуряване, наименуван „Пенсии за лицата по чл. 69 от КСО“. В мотивите към законопроекта е посочено, че той се създава за по-голяма прозрачност по отношение на приходите и разходите в осигурителните фондове, но липсват причината и очакваното обществено въздействие от създаването му. Имайки предвид изложените мотиви, възниква въпросът, защо се създава специален фонд само за лицата по чл. 69 от КСО, а не и за държавните служители, за работещите при условията на първа и втора категория труд и т.н.	Angelina Petrova	24.04.2015

Промени в КСО Настоящият законопроект се предлага в резултат на негативните реакции и дискусии, предизвикани от приетите, в края на миналата година, без обществен дебат, изменения в КСО, касаещи осигуряването в универсален пенсионен фонд (УПФ). Законопроектът не съдържа принципни разлики в частта, касаеща осигуряването в УПФ, спрямо множеството конфликтни текстове в КСО, приети в края на 2014 г., вкл. спрямо последвалите ги, в началото на 2015 г., предложения на Министерство на финансите (МФ). Вторите всъщност са включени към представения законопроект, като изцяло е възприета идеята на МФ, независимо, че при обсъждането ѝ в консултативния съвет по пенсионна реформа, тя не е била подкрепена от нито една от представените в него организации. В този смисъл позитивната декларация на МФ, при публикуването на предложенията на неговата електронна страница, че те са изготвени „в отговор на отправените критики по влезлите в сила от 1 януари 2015 г. промени в КСО“ и като „основа за провеждане на ползотворна дискусия и широк обществен дебат, чиято цел е да се постигне максимален консенсус и дългосрочно решение на въпросите на пенсионната система“, си остана само декларация и за пореден път, изпълнителната власт, в лицето на МФ, налага свои решения, които вместо да отстранят съществуващите противоречия, по-скоро ги задълбочават. Като цяло не се оправдават възлаганите очаквания за намиране на оптимално решение на проблемите в пенсионната система, голяма част от които създадени с промените в КСО, в сила от началото на тази година. Направените предложения не само не решават възникналите проблеми, но създават и нови, тъй като не кореспондират с конституционната и законовата уредба в страната, текстовете са изключително непрецизно формулирани и липсва, каквато и да било, съгласуваност с основни принципи и понятия в осигурителната материя.	Angelina Petrova	24.04.2015
---	-------------------------	-------------------

ЗаглавиеАко новият чл.69б е написан по-ясно,ще успеем да разберем,че се отнася за такива,които имат 11 и повече години преди 2000г. и 4г. и 10м. след 2000г.стаж при условията на втора категория труд.Като,разбира се след 2000-ната година-с вноски в професионален фонд!	иван ангелов	14.04.2015
Към коментара ми на дискриминацията на набор 1957г.Коментар	иван ангелов	14.04.2015
ПоправкаТекста по предложения чл.4б(1) се нуждае от тълкуване на текстовете относно придобиване право на пенсия, съответно по чл. 68, ал. 1 или чл. 69. Ако текста "не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст" означава само и единствено пенсия по чл.68, ал. 1, а не по чл.69 например, няма да се получи дискриминация за лицата с отпуснати пенсии по чл.69. Важно е как ще се тълкуват понятията.	Диан Панов	11.04.2015

Предложение за поправка в чл. 46Текста по предложения чл. 4 б(1) дискриминира лица, придобили право на пенсия по чл. 69 КСО, които продължават да се осигуряват в УПФ. Предлагам:Вариант 1: Чл. 46. (1) Осигурените в универсален пенсионен фонд лица, имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд “Пенсии, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 ((И АКО НЕ)) / /въпреки че/ //дори ако)// /им е отпусната пенсия на друго основание/ ((ЗА ОСИГУРИТЕЛЕН СТАЖ И ВЪЗРАСТ)),при условие, че продължават да се осигуряват в универсален пенсионен фонд.Вариант 2: Промяна на чл.46. (1) и създаване на чл.4 б (2), а предложените (2), (3) и (4) да станат съответно (3), (4) и (5):Чл. 46. (1) Осигурените в универсален пенсионен фонд лица, имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд “Пенсии ((,СЪОТВЕТНО ФОНД „ПЕНСИИ ЗА ЛИЦАТА ПО ЧЛ. 69“,)) с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1. ако не им е е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст. Чл. 46. (2) Осигурените в универсален пенсионен фонд лица, придобили право на пенсия за по чл. 69 КСО, при условие, че продължават да се осигуряват в универсален пенсионен фонд, имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1.(()) - текст отпада/ / - вариант 1 на предлаган текст// // - вариант 2 на предлаган текст	Диан Панов	11.04.2015
---	-----------------------	-------------------

промени в ксоИстинска реформа означава:1. Пълно индивидуализиране на пенсионните вноски.2. Изравняване на пенсионната възраст /65 г./ след 5г.3. Премахване на всички привилегии: за полицаи, военослужещи и др.4. Реален контрол при отпускане на инаlidни пенсии.Всичко друго за нас работещите означава мрачно бъдеще и " покана" да емигрираме от България.	Свилен Стоянов	10.04.2015
--	---------------------------	-------------------